

BESTSELLER NEW YORK TIMES

JOHN

le CARRÉ

MALÁ BUBENICE

PŘEDLOHA STEJNOJMENNÉHO FILMU A SERIÁLU
špionážní thriller / argo

/ argo

MALÁ BUBENICE

JOHN
le CARRÉ

JOHN
le CARRÉ

MALÁ BUBENICE

/ argo

Přeložil Jiří Hanuš

Czech edition © ARGO, 2020

The Little Drummer Girl

Copyright © 1983 David Cornwell

Translation © Jiří Hanuš, 2020

ISBN 978-80-257-3024-9 (váz.)

ISBN 978-80-257-3190-1 (e-kniha)

**Davidovi a J. B. Greenwayovi,
Julii, Alici a Sadie –
se vzpomínkou na místa, dobu a přátelství**

Autorova poznámka

Při psaní této knihy mi věnovalo čas mnoho Palestinců a Izraelců. Mezi Izraelci mohu zmínit zejména své dobré přátele, Juvala Elizura z *Maarivu* a jeho manželku Judy, kteří přečetli rukopis, ponechali mi moje vlastní závěry, jakkoli pomýlené, ale přičinili se, abych se nedopustil několika vážných omylů, jež jsem pak raději vymazal z paměti.

Mé upřímné díky za rady a spolupráci si zaslouží i další Izraelci – jistí současní i doslouživší důstojníci ze zpravodajské komunity. Ani oni ode mne nežádali žádné záruky a zásadově mi ponechali vlastní nezávislý názor. Vděčně vzpomínám zejména na generála Šloma Gazita, bývalého náčelníka vojenského zpravodajství a současného prezidenta Ben Gurionovy univerzity v Negevu ve městě Beerševa, který pro mě bude vždycky zosobňovat osvětleného izraelského vojáka a vzdělance své generace. Ale jsou tu další, které jmenovat nesmím.

Také musím vyjádřit svou vděčnost starostovi Jeruzaléma Teddymu Kollekovi za jeho pohostinnost v Miškenot Ša'ananim; legendárním manželům Vesterovým z hotelu American Colony; vlastníkům a zaměstnancům hotelu Commodore v Bejrútu za to, že mi v nemožných podmínkách umožnili, co se dalo; a doyenovi bejrútských novinářů jménem Abú Sa'íd Abú Ríš za jeho štědré rady, třebaže neměl tušení o mých záměrech.

Palestinci, kterým bych rád poděkoval, jsou zčásti mrtví, zčásti v zajetí a ostatní pravděpodobně živoří bez střechy nad hlavou nebo někam uprchli. Děkuji bojovníkům, kteří se o mě starali v bytě v Sidónu a povídali si se mnou v mandarinkových hájích; děkuji uprchlíkům

v táborech Nabátíja a Rášidíja unaveným nálety. Podle toho, co slyším, se jejich osudy liší jen málo od osudů jejich fiktivních protějšků v tomto příběhu.

Můj hostitel v Sidónu, palestinský vojenský velitel Saláh Ta'marí, si zaslouží samostatný životopis a já doufám, že ho jednoho dne napíše. Do té doby bude tato kniha svědectvím o jeho odvaze a výrazem mé vděčnosti jemu a jeho spolupracovníkům, že mi ukázali, jak vypadá palestinské srdce.

Podplukovník John Gaff, nositel medaile Jiřího VI., mě seznámil s banálními hrůzami podomácku sestavených bomb a dohlédl na to, abych nedopatřením neposkytl čtenáři návod na jejich výrobu; pan Jeremy Cornwallis z firmy Alan Day Ltd. ve Finchley okem profesionála prověřil můj červený mercedes.

*John le Carré
červenec 1982*

První část

Přípravy

Důkaz poskytl incident v Bad Godesbergu, ačkoli německé úřady to ani nemohly tušit. Před Bad Godesbergem narůstalo podezření; silné podezření. Ovšem vysoká připravenost akce oproti ubohé kvalitě bomby proměnila podezření v jistotu. Dříve či později, jak se v branži říká, se dotyčný někde podepíše. Ale to čekání je úmorné.

Oproti původnímu záměru bomba zřejmě vybuchla mnohem později, nejspíš o dobrých dvanáct hodin, v pondělí ráno v osm dvacet šest. Čas potvrdily několikery zničené hodinky obětí. Stejně jako u předchozích případů v posledních několika měsících nepředcházelo výbuchu žádné varování. Ani nebylo součástí záměru. Výbuchu bomby v autě izraelského vládního nákupčího zbraní v Düsseldorfu nepředcházelo žádné varování. Stejně jako v případě bomby ukryté v knize a zaslané organizátorům ortodoxního židovského kongresu v Antverpách, která roztrhala honorární tajemnici a způsobila smrtelné popáleniny její asistentce. Stejně jako v případě bomby v popelnici před izraelskou bankou v Curychu, která těžce poranila dva náhodné chodce. Varování přišlo pouze v případě bomby ve Stockholmu, ale jak se posléze ukázalo, šlo o úplně jinou skupinu a oje-dinělou akci.

V osm dvacet pět byla Drosselstrasse v Bad Godesbergu jen další tichou diplomatickou čtvrtí uprostřed zeleně, vzdálenou od politického mumraje Bonnu alespoň tak daleko, aby se člověk za čtvrt hodiny stihl dopravit autem do kanceláře. Byla to nová ulice, ale bujná zeleň už stínila utajené zahrady kolem vil, stejně jako pokojíky pro

služky nad garážemi a pseudogotické bezpečnostní mříže na oknech osazených terčíkovými skly. Počasí v Porýní se po většinu roku vyznačuje teplou kapénkovou vlhkostí džungle; vegetace, stejně jako komunita diplomatů, tu bují stejně rychle, jako Němci stíhají stavět silnice, a poněkud rychleji, než stačí kreslit mapy. Průčelí mnoha domů už napůl zakrývaly hustě vysázené jehličnany, které jednou, pokud vyrostou do náležité výšky, pravděpodobně zahalí celou čtvrť do příšeří pohádek bratří Grimmů. Ukázalo se, že tyto stromy pozoruhodně dobře odolávají tlakové vlně, a už pár dnů po výbuchu je jedno místní zahradní centrum začalo inzerovat jako svoji specialitu.

Několik domů má neskrývaně nacionalistický ráz. Například rezidence norského velvyslance hned za rohem od Drosselstrasse vyhlíží jako strohý statek z červených cihel přenesený vzduchem přímo z venkovského zázemí makléřů v Oslu. Egyptský konzulát má naopak neutešený vzhled alexandrijské vily, na kterou dolehly těžké časy. Line se z ní truchlivá arabská hudba a okna jsou setrvale zakryta okenicemi proti nájezdům severoafrického vedra. K explozi došlo v polovině května a den začal nádherně, květy a svěží listy se společně pohupovaly v lehkém vánku. Magnólie právě odkvétaly a jejich posmutnělé, povětšinou opadané okvětní lístky se později staly součástí trossek. Při takovém množství zeleně sem ruch z hlavní silnice pronikal jen stěží. Až do výbuchu byl nejvíc slyšet křik ptáků včetně několika boubelatých holubic, které si oblíbily pýchu australského vojenského atašé, vistárii barvy lila. O kilometr dál na jih vydávaly neviditelné nákladní lodi na Rýně majestátní pravidelný hukot, ale obyvatelé ho vnímají, teprve když ustane. Bylo to zkrátka ráno, které člověka ujišťovalo, že ať čte v západoněmeckém seriózním, lehce panikařském tisku o jakýchkoli katastrofách – o ekonomickém útlumu, inflaci, insolvenci, nezaměstnanosti, o všech těch obvyklých a zjevně nevyléčitelných neduzích mohutně prosperujícího kapitalistického hospodářství –, Bad Godesberg zůstává neměnným slušným místem k životu a ani Bonn není tak špatný, jak ho někde vykreslují.

V závislosti na národnosti a postavení už někteří manželé odjeli do práce, ale diplomaté jsou skutečnými stereotypy specifického druhu. Například melancholický skandinávský rada dosud ležel v posteli a trpěl kocovinou vyvolanou manželskými nesváry. Jihoamerický chargé d'affaires se síťkou na vlasech, oblečený v čínském hedvábném županu, odměnou za několik let služby v Peking, se vykláněl z okna a uděloval instrukce ohledně nákupů svému filipínskému řidiči. Italský rada se holil nahý. Rád se holil po koupeli, ale cvičil teprve po holení. Jeho manželka, již zcela oblečená, udělovala dole kázání dceři, která se včera večer vrátila pozdě domů, ale odmítala činit pokání. Podobné rozmluvě se věnovaly téměř každé ráno. Zplnomocněný velvyslanec Pobřeží slonoviny informoval na mezinárodní lince své pány o svých nejnovějších pokusech vyždímat pomoc ze stále méně ochotné německé státní pokladny. Když se spojení přerušilo, domnívali se, že jim zavěsil, a telegraficky se ho jedovatě otázali, zda náhodou nehodlá rezignovat. Izraelský personální atašé odjel už víc než před hodinou. Cítil se v Bonnu nesvůj, a pokud to jen trochu šlo, chodil do kanceláře podle jeruzalémského času. Takže když k tomu došlo, spousta poněkud laciných etnických vtípků našla svůj základ v realitě a smrti.

Při každém výbuchu bomby dojde k malému zázraku a v tomto případě ho zprostředkoval autobus Americké školy, který právě dorazil a zase odjel s většinou mladších dětí diplomatické komunity, shromážděných na točně autobusu necelých padesát metrů od epicentra. Šťastnou náhodou žádné z dětí to pondělní ráno nezapomnělo domácí úkol, žádné nezaspalo ani se nevzpíralo vzdělání, takže autobus odjel včas. Při výbuchu se sice vysypala zadní okna, řidič strhl kola k okraji vozovky, jedna francouzská holčička přišla o oko, ale jinak děti převážně unikly bez úhony, což se posléze považovalo za zásah shůry. I toto je rys podobných explozí či přinejmenším období bezprostředně po nich: společná divoká touha oslavovat přeživší spíše než marnit čas truchlením nad mrtvými. Opravdový žal v takových

případech přichází později, když počáteční šok po několika hodinách, někdy i dřív, opadne.

Vlastní rachot výbuchu si lidé nevybavovali, alespoň ne ti, kdo byli poblíž. Na protějším břehu řeky v Königswinteru jim to připadalo, jako by sem zavítala válka odněkud z ciziny, potáceli se otřesení a napůl hluší a radostně se na sebe zubili, že se jim podařilo přežít. To ti prokletí diplomaté, vykládali jeden druhému, co od nich můžete čekat? Vypakovat všechnu tu pakáž do Berlína, ať si tam v klidu utrácejí naše daně! Ale ti, co byli nejbliž, zpočátku neslyšeli vůbec nic. Dokázali mluvit, pokud toho vůbec byli schopni, pouze o tom, jak se nadzvedla vozovka, či jak na protější straně nehlučně spadl ze střechy komín, nebo jak se jejich domy prohnala vichřice, srazila je na zem, odvála květiny z váz a vázami mrštila o stěnu. Pravda, vybavovali si třesk padajícího skla a plachý šustot mladého listí na vozovce. A kňourání lidí příliš vyděšených, než aby ječeli. Výbuch zjevně otupil jejich smysly, spíš než že by ten rachot nevnímali. Několik svědků také poukazovalo na hlučné rádio v kuchyni francouzského rady, které na celou ulici vykřikovalo recept na dnešní den. Jedna manželka, přesvědčená o tom, že uvažuje zcela racionálně, se zeptala policistů, zda je možné, aby hlasitost zesílil výbuch. Zatímco ji policisté odváděli zabalenou do příkrývky, vysvětlovali jí, že při výbuchu je sice možné všechno, ale tentokrát je vysvětlení jiné. Tím, že se v domě francouzského rady vysypala všechna okna a uvnitř nebyl nikdo, kdo by mohl rádio vypnout, nic přístroji nebránilo vysílat přímo do ulice. Ovšem ona jejich vysvětlení příliš nechápala.

Záhy pochopitelně dorazili reportéři, tlačili se kolem zátarasů a první zprávy vzrušeně oznamovaly osm mrtvých a třicet zraněných a vinu připisovaly potrhlé německé pravičácké organizaci, která si říkala Nibelungen 5 a sestávala ze dvou mentálně retardovaných chlapců a jednoho pomateného starce, jenž by nesvedl vyhodit do povětří ani kadibudku. Kolem poledního byl už tisk nucen snížit počty na pět mrtvých, mezi nimiž byl jeden Izraelec, na čtyři zraněné v kritickém

stavu a na dvanáct dalších s různými zraněními v nemocnici, a hovořil o italských Rudých brigádách, pro což opět neměl špetku důkazu. Následující den tisk otočil o sto osmdesát stupňů a připsal akci Černému září. O den později si zásluhu za násilí přivlastnila skupina nazývající se Svobodu Palestině, která si také přesvědčivě přivlastnila zásluhu za předchozí výbuchy. Svobodu Palestině jako název zůstalo, třebaže to bylo spíše odůvodnění činů než jméno vykonavatelů. A jako takové zafungovalo, protože se následně ocitlo v titulcích mnoha hlubokomyslných úvodníků.

Při výbuchu zahynul kromě Izraelce kuchař ze Sicílie v italské rezidenci a také jejich filipínský řidič. Mezi čtyřmi zraněnými se ocitla manželka izraelského personálního atašé, v jejímž domě bomba explodovala. Přišla o nohu. Mrtvý Izraelec byl její malý syn Gabriel. Ovšem jak se posléze převážně soudilo, zamýšlenou obětí nebyl ani jeden z nich, ale spíš strýc zraněné izraelské manželky, který přiletěl na návštěvu z Tel Avivu: vykladač talmudu, těšící se mírné oblibě pro své tvrdě odmítavé stanovisko ohledně práva Palestinců na Západní břeh. Stručně řečeno se domníval, že by žádné právo mít neměli, a prohlašoval to hlasitě a často v příkrém rozporu s názorem své neteře, manželky personálního atašé, která v Izraeli patřila ke svobodomyslné levici a již výchova v kibucu nepřipravila na náročný luxus života diplomatů.

Kdyby byl Gabriel seděl ve školním autobusu, byl by přežil, ale ten den, stejně jako mnohokrát předtím, nebylo Gabrielovi dobře. Byl to problematický, hyperaktivní chlapec, kterého v ulici až do tohoto dne považovali za rušivý element, obzvlášť v období siesty. Ale po své matce zdědil hudební nadání. Za pár dní si pochopitelně nikdo v ulici nedokázal vybavit, že by nějaké dítě milovali víc. Pravicový německý bulvární list překypující náklonností k Židům ho přejmenoval na „andílka Gabriela“ – kterýžto titul, aniž to redaktoři tušili, se používá v obou náboženstvích – a celý týden otiskovali smyšlené příběhy o jeho andělské povaze. Tyto výlevy nacházely obdobu